



# Checklista för utlämnande av data med personuppgifter

2023-11-07



**SND**

Svensk nationell datatjänst | Göteborgs universitet - Chalmers tekniska högskola - Karolinska Institutet - Kungliga Tekniska högskolan - Lunds universitet - Stockholms universitet - Sveriges lantbruksuniversitet - Umeå universitet - Uppsala universitet



# Innehåll

- Arbetsgruppen för forskningsdata med restriktioner
- SND:s forskningsdatakatalog
- Checklisten - övergripande
- Digitalt format
- Checklisten – genomgång och exempel på utlämnanden

# Arbetsgruppen för förmedling av forskningsdata med restriktioner

- **Deltagare i arbetsgruppen**

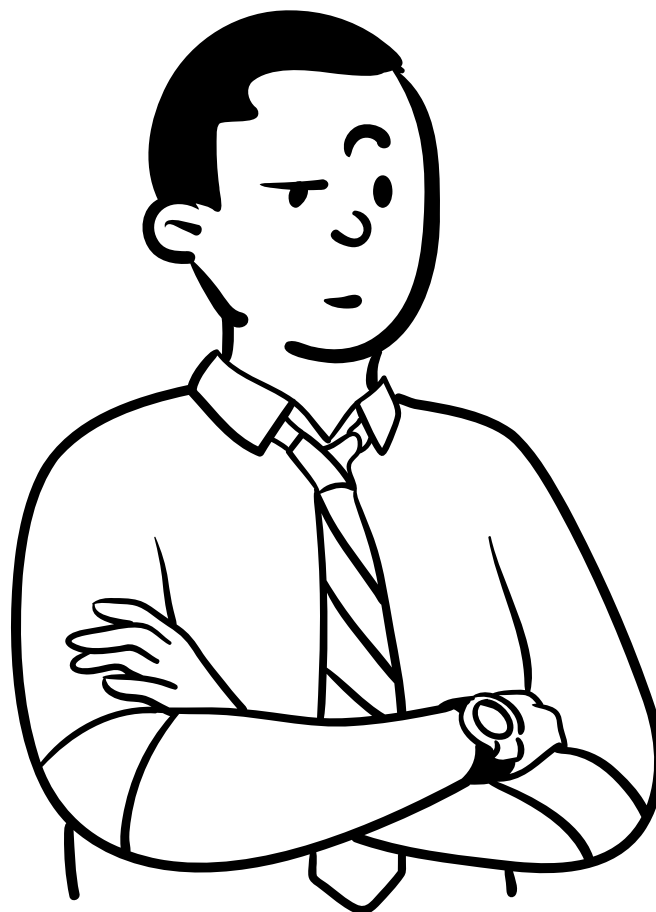
- Elisabet Mach, Caroline Rebernig, Theresa Kieselbach (UmU)
- Karin Widin, Nikolas Volakakis (KI)
- Jenny Moberg (HH)
- Jeremy Azzoparadi (Chalmers)
- Mattias Persson (ÖrU)
- Merjlin de Smith, Margareta Ödmark (SU)
- Lars Eklund (UU)
- Elisabeth Strandhagen, Maria Skoglund, Erica Schweder, Sara Svensson (SND).



# Checklista för utlämnande av forskningsdata med personuppgifter

- **Praktisk och juridisk info som stöd vid utlämnande av data**
- Vem gör vad vid utlämnandet? (dock olika beroende på lärosäte)
- Hur gör man sekretessprövningen, vilka frågor behöver man ta ställning till?
- Hur kan data lämnas ut (praktiska/administrativa och tekniska förutsättningar)
- Avgift vid utlämnandet?
- Vid avslag, hur ska ett avslagsbesked se ut?
- **Målgrupp: DAU-funktioner och jurister**

# En omöjlig uppgift?



# Forskningsdatakatalogen

- Nationell katalog med forskningsdata från olika ämnesområden
- Sök efter forskningsdata/metadata
- Ladda ner eller få tillgång till information om forskningsdata

Filter

- Ämne
- Dataformat / datastruktur
- Språk
- Samling
- Forskningshuvudman
- Tillgänglighetsstatus
- Åtkomst till data

Utökade filter

Kartvy

Visar studier från sökresultatet som har geopunkter

Resultat på karta (18)



marin **SÖK** → ⓘ

20 träffar 27 träffar på engelska

< Föregående 1 2 Nästa >

**Arctic Ocean 2016 - Skärmbilder från marin radarstation** The Norwegian University of Science and Technology (NTNU)

Data insamlade under den svensk-kanadensiska expeditionen Arctic Ocean 2016, med forskningskryssningen Oden. För mer information se den engelska katalogsidan: <https://snd.gu.se/en/catalogue/study/ecds0241>

- Runa Skarbø, The Norwegian University of Science and Technology (NTNU)

Publicerad: 2019-10-16

**Sedimentära biogeokemiska data från en musselodling i As Vig, Danmark** Göteborgs universitet

Studiens mål var att utvärdera hur en nyligen återetablerad musselodling i As Vig, Danmark, påverkade utbytet av närsalter mellan sediment och vatten. Se utförlig beskrivning på engelska.

- Astrid Hylén, Göteborgs universitet, Institutionen för marina vetenskaper
- Daniel Taylor, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Skaldyrcenter
- Mikhail Kononets, Göteborgs universitet, Institutionen för marina vetenskaper
- +4

Publicerad: 2021-03-26

**Calculating Essential Biodiversity Variables for species population abundance in the Baltic Sea** Göteborgs universitet

Innehåller data för BALTIS-analysen som genomfördes för "Building essential biodiversity variables (EBVs) of species

# Forskningsdatakatalogen – tillgänglighetsnivåer

- Data kan vara direkt nedladdningsbar eller tillgänglig efter förfrågan
- Data med personuppgifter görs tillgängliga efter förfrågan
- Fråga om att ta del av data som är tillgänglig efter förfrågan går via SND till DAU:en vid det lärosäte som lagt upp data.
- Lärosätet gör en bedömning av om data kan lämnas ut.






# Checklistan – övergripande innehåll

## Checklistans tre delar

1. En förfrågan kommer in
2. **Bedömning om data kan lämnas ut**
3. Avslag eller utlämnande

**Tyngdpunkt på punkt 2 – bedömning om data kan lämnas ut, dvs sekretessprövning**





# Checklista för utlämnande av forskningsdata med personuppgifter

## Syfte och målgrupp

Detta dokument syftar till att, tillsammans med *Vägledningen för utlämnande av forskningsdata med personuppgifter*<sup>1</sup>, (Vägledningen) fungera som ett stöd för de lärosäten och andra organisationer (fortsättningsvis kallade "lärosätet") som omfattas av, eller tillämpar, offentlighetsprincipen och som hanterar förfrågningar i SND:s system avseende forskningsdata innehållande personuppgifter. Checklistan kompletterar vägledningen med mer kortfattade och direkta frågor att ta ställning till i vid arbetet med att ta fram rutiner för de bedömningar som behöver göras vid utlämnande av forskningsdata med personuppgifter.

Målgruppen för dokumentet är framför allt personer i lärosätenas DAU-funktioner eller andra forskningsstödjande tjänster, exempelvis jurister, registrator, arkivarie.

## Inledning

Forskningsdata med personuppgifter förvaras vid respektive lärosäte och är sökbara i SND:s forskningsdatakatalog genom att metadata läggs in i forskningsdatakatalogen. När någon gör en

## Sammanfattning av ställningstaganden vid ett utlämnande

En verksamhet har följande arbetsordning att följa när en förfrågan om ett dataset med personuppgifter kommer in från en frågeställare:

1. Fastställ om det begärda datasetet är del av en allmän handling. Om ja, gå till punkt 2. Om nej, meddela frågeställaren enligt punkt 3.
2. Genomför en sekretessprövning, dvs. gör en bedömning av om datasetet omfattas av någon sekretessbestämmelse och om det i så fall ändå ska lämnas ut. Om prövningen leder till att ett utlämnande kan ske kan datasetet lämnas ut, delvis eller i sin helhet. Om inte, gå till punkt 3.
3. Om datasetet, eller del av det, inte kan lämnas ut ska verksamheten meddela beställaren varför uppgifterna inte kan lämnas ut samt att beställaren har rätt att få ett skriftligt beslut med överklagandehänvisning.

## Checklista

Checklistan består av tre övergripande delar; en förfrågan kommer in, bedömning av om data kan lämnas ut, och utlämnande eller avslag på förfrågan. För varje del följer ett antal frågor och resonemang som kan vara till hjälp för att ta ställning i bedömningsprocessen. Det är viktigt att ha med sig att SND inte ger någon form av skarpa rekommendationer i det här dokumentet, det är helt fritt för varje organisation att göra sina egna bedömningar kring hur prövningsprocessen ska gå till.

# Checklistan i digitalt format

## Checklista

Checklistan består av tre övergripande delar; en förfrågan kommer in, bedömning av om data kan lämnas ut, och utlämnande eller avslag på förfrågan. För varje del följer ett antal frågor och resonemang som kan vara till hjälp för att ta ställning i bedömningsprocessen. Det är viktigt att ha med sig att SND inte ger någon form av skarpa rekommendationer i det här dokumentet, det är helt fritt för varje organisation att göra sina egna bedömningar kring hur prövningsprocessen ska gå till.

### ▶ 1. En förfrågan om data kommer in

### ▼ 2. Bedömning av utlämnande

#### ▶ 2.1 Vem på lärosätet gör bedömningen?

#### ▶ 2.2 Är data allmän handling?

#### ▶ 2.3 Omfattas data av sekretess?

#### ▶ 2.4 Kan data lämnas ut även om de omfattas av sekretess?

##### ▶ 2.4.1 Forsknings- och statistiksekretess (24 kap. 8 § OSL och 7 § OSF)

##### ▶ 2.4.2 Dataskyddssekretess (21 kap. 7 §)

##### ▶ 2.4.3 Fler sekretessbestämmelser för forskningsdata

### ▶ 3. Avslag

Organisera

Dokumentera

Arbeta med data

Färdigställa och gör.

## Checklista

Checklistan består av tre övergripande delar; en förfrågan kommer in, bedömning av om data kan lämnas ut, och utlämnande eller avslag på förfrågan. För varje del följer ett antal frågor och resonemang som kan vara till hjälp för att ta ställning i bedömningsprocessen. Det är viktigt att ha med sig att SND inte ger någon form av skarpa rekommendationer i det här dokumentet, det är helt fritt för varje organisation att göra sina egna bedömningar kring hur prövningsprocessen ska gå till.

### ▼ 1. En förfrågan om data kommer in

I DORIS listas inkomna förfrågningar och som handläggare anger man var i prövningsprocessen ett ärende befinner sig. Själva prövningen om utlämnande görs utanför DORIS.<sup>3</sup>

När en förfrågan om data kommer in går ett automatiskt meddelande från DORIS till den e-postadress som organisationen angivit för detta.

I förfrågan finns bland annat information om vem som skickat in förfrågan, syfte med förfrågan, samt projektbeskrivning. Det finns också information om vilken version av datasetet som förfrågan omfattar samt om det finns några eventuella restriktioner som behöver tas hänsyn till vid utlämning av data.

### ▼ 2. Bedömning av utlämnande

#### ▼ 2.1 Vem på lärosätet gör bedömningen?

Organise

Dokume

Arbeta m

Färdigstä

# Dataset 1: Enkätundersökningen

## Dataset

- Samhällsvetenskaplig forskning vid Umeå universitet
- Frågor om bl.a. politiska åsikter i enkätsvar
- Personer som är 18 år och äldre, bosatta i Sverige
- Slumpmässigt urval, 10 000 individer
- Ingen kodnyckel, risk för bakvägsidentifiering

## Förfrågan

- Forskare vid Linköpings universitet
- Användas för forskning



# Praktiskt exempel 1 - förutsättningar

## 1. En förfrågan kommer in via DORIS

Viss information finns i fält i DORIS, tex vem som frågar och vad syftet med förfrågan är

# Praktiskt exempel 1

## 2. Bedömning av utlämnande – omfattas datasetet av sekretess?

- Vem gör prövningen?
- Vilka sekretessbestämmelser är aktuella?

# Sekretessprövning



Forsknings- och statistiksekretessen 24 kap 8 § OSL och 7 § OSF



Dataskyddssekretessen 21 kap 7 § OSL



Överförd sekretess 11 kap 3 § OSL



## 24 kap. 8 § OSL

**Sekretess** gäller i sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde.

Motsvarande sekretess gäller i annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen, av riksdagsförvaltningen, av Statskontoret eller inom det statliga kommittéväsendet.

Detsamma gäller **annan jämförbar undersökning** som utförs av någon annan myndighet i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det.

Uppgift som behövs för **forsknings- eller statistikändamål** och uppgift som **inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller liknande förhållande** är direkt hänförlig till den enskilde får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Detsamma gäller en uppgift som avser en avliden och som rör dödsorsak eller dödsdatum, om uppgiften behövs i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen (2008:355).



## 7 § OSF (2009:641)

### **Sjukvårdsinrättningar, Utbildningsanstalter och forskningsinrättningar:**

Miljömedicinska, socialmedicinska, psykiatriska eller andra medicinska studier

### **Utbildningsanstalter och forskningsinrättningar:**

Sociologiska, psykologiska, pedagogiska eller andra beteendevetenskapliga eller samhällsvetenskapliga studier

Sekretessen gäller endast uppgifter om enskildas personliga förhållanden

# Forsknings- och statistiksekretessen

**1. Har uppgifterna tagits fram med något av följande syften?**

a) för att producera statistik

b) i undersökningar av studenters bakgrund om deras vägval efter studierna

c) i miljömedicinska, socialmedicinska, psykiatriska, medicinska, sociologiska, psykologiska, pedagogiska eller andra beteendevetenskapliga eller samhällsvetenskapliga studier

**2. Avser uppgifterna i datasetet en enskild?**

**3. Går uppgifterna att hänföra till den enskilde?**

# Dataset 1: Enkätundersökningen

## Dataset

- **Samhällsvetenskaplig forskning** vid Umeå universitet
- Frågor om bl.a. politiska åsikter
- Personer som är 18 år och äldre, bosatta i Sverige
- Slumpmässigt urval, 10 000 individer
- Ingen kodnyckel, risk för bakvägsidentifiering

## Förfrågan

- Forskare vid Linköpings universitet
- Användas för forskning

# Forsknings- och statistiksekretessen

**1. Har uppgifterna tagits fram med något av följande syften?**

a) för att producera statistik

b) i undersökningar av studenters bakgrund om deras vägval efter studierna

c) i miljömedicinska, socialmedicinska, psykiatriska, medicinska, sociologiska, psykologiska, pedagogiska eller andra beteendevetenskapliga eller **samhällsvetenskapliga studier** **JA!**

**2. Avser uppgifterna i datasetet en enskild? JA!**

**3. Går uppgifterna att hänföra till den enskilde? JA!**

# Forsknings- och statistiksekretessen

Kan datasetet lämnas ut trots att det omfattas av denna sekretess?

Tre undantag

Ska uppgifterna användas för

1. forskningsändamål?,

2. statistikändamål?

Eller

3. är personuppgifterna i datasetet uppgift som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller andra liknande förhållanden går att **direkt** hänföra till en enskild?

**Sekretessen är då stark istället för absolut – menprövning kan göras**



# Forsknings- och statistiksekretessen

**Menprövning** – *står det klart* att uppgifterna kan lämnas ut utan att den enskilde, eller närstående till denne, lider skada eller men?

- 1. Vilken karaktär har uppgifterna?**
- 2. Vilket sekretesskydd får uppgifterna hos mottagaren?**



# Slutsats 24 kap 8 § OSL

Datasetet omfattas av forsknings- och statistiksekretessen men eftersom ett av undantagen i bestämmelsen är tillämpligt (forskningsundantaget) är sekretessen stark istället för absolut och en menprövning kan göras.

Vid menprövningen konstateras att det står klart att de enskilda, eller närstående till dessa, inte lider någon skada eller men av att uppgifterna lämnas vidare.

→ **Forsknings- och statistiksekretessen hindrar inte ett utlämnande**



# Dataskyddssekretessen 21 kap. 7 § OSL

Sekretess gäller för personuppgift, om det kan antas att uppgiften efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i den ursprungliga lydelsen
2. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, eller
3. 6 § lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor.”

# Dataskyddssekretessen

- 1. Är det en stor mängd personuppgifter (massuppgifter) eller selekterade uttag?**
- 2. Omfattas frågeställarens behandling av GDPR?**
- 3. Om det är känsliga personuppgifter som ska användas för forskning, har frågeställaren etikgodkännande?**



# Slutsats 21:7 OSL

Frågeställaren omfattas av GDPR men har rättslig grund för sin behandling av de personuppgifter som lämnas ut.

Frågeställaren har etikgodkännande för den forskning som ska göras med uppgifterna.

Därför kan det inte antas att uppgifterna kommer att behandlas i strid med GDPR eller etikprövningslagen.

→ **Datasetet omfattas inte av dataskyddssekretessen**

# Övriga sekretessbestämmelser?



Omfattas datasetet av överförd sekretess?



Annan aktuell sekretessbestämmelse?

# Utlämnande

- Om data förvaras vid lärosätet; använd de säkra system för utlämnandet som lärosätet rekommenderar
- Är det aktuellt med avgift?
- Avtal eller liknande behövs inte



# Avslag

- Lämna ut de delar som inte omfattas av sekretess
- Meddela frågeställaren via DORIS
- Ange sekretessbestämmelse
- Informera om rätten till skriftligt beslut med överklagandehänvisning



## Förslag på formulering vid besked om nekad förfrågan om data

### Om delar av datasetet lämnas ut

Du har begärt att få ta del av [det som begärs utlämnat]. Handlingarna innehåller uppgifter som [namn på lärosätet] bedömer omfattas av sekretess enligt XX kap. XX § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). [De handlingar som omfattas av sekretess har tagits bort från det material som nu lämnas ut (det gäller handlingarna XXX).] eller [De uppgifter som omfattas av sekretess har maskats (d.v.s. strukits över) i det material som nu lämnas ut.]

Om du vill överklaga krävs ett skriftligt avslagsbeslut från myndigheten. För att få ett sådant, kontakta [kontaktfunktion (tex DAU, registrator, annan) samt e-post och telefonnr till kontaktfunktionen] och hänvisa till diarienummer XXXXXXX. (om lärosätet diarieför ärendet.)

### Om ingen del av datasetet lämnas ut

Du har begärt att få ta del av [det som begärs utlämnat]. [Namn på lärosätet] bedömer att samtliga uppgifter omfattas av sekretess enligt XX kap. XX § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Om du vill överklaga krävs ett skriftligt avslagsbeslut från myndigheten. För att få ett sådant, kontakta [kontaktfunktion (tex DAU, registrator, annan) samt e-post och telefonnr till kontaktfunktionen] och hänvisa till diarienummer XXXXXXX. (om lärosätet diarieför ärendet.)

## Beslut om sekretess

### Beslut

[Lärosätet] avslår med stöd av xx kap. x § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) din begäran att ta del av [beskrivning av vilka uppgifter som begärs ut].

### Skäl till beslut

[Beskrivning av ärendet:

- Vilka handlingar eller uppgifter som begärs ut.
- Hänvisning till aktuella bestämmelser i OSL (och ev. i TF).
- Vilka skäl som åberopas för avslag, dvs. en motivering av varför den aktuella handlingen eller uppgiften antingen inte är en allmän handling eller omfattas av sekretess.]

### Upplysning om överklagande

Detta beslut får överklagas enligt 6 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen. Överklagandet ska vara skriftligt och ange vilket beslut som överklagas samt den ändring i beslutet som begärs. Överklagandet ska ställas till [aktuell Kammarrätt] men ges in [lärosätet] inom tre veckor från det att du tog del av beslutet. [Om det är en annan myndighet som begärt beslutet ska överklagandet skickas till regeringen.]

### Handläggningen av beslutet

Detta beslut har fattats av [titel och namn XX på den person vid lärosätet som har delegation att fatta beslutet] efter föredragning av [titel] YY.



# Dataset 1: Enkätundersökningen

## Dataset

- Samhällsvetenskaplig forskning vid Umeå universitet
- Frågor om bl.a. politiska åsikter
- Personer som är 18 år och äldre, bosatta i Sverige
- Slumpmässigt urval, 10 000 individer
- Ingen kodnyckel, risk för bakvägsidentifiering

## Förfrågan

- Student
- Examensarbete

# Dataset 4: Djupintervjuerna

## Dataset

- Forskning vid Mälardalens högskola
- Djupintervjuer med barn om upplevelser i skolmiljö
- Video- och ljudinspelningar
- 20 barn i åk 2 från två olika skolor
- Kodnyckel finns

## Förfrågan

- Forskare vid Lunds universitet
- Användas för forskning

# Tack!

Erica Schweder

Maria Skoglund



**SND**

Svensk nationell datatjänst | Göteborgs universitet - Chalmers tekniska högskola - Karolinska Institutet - Kungliga Tekniska högskolan - Lunds universitet - Stockholms universitet - Sveriges lantbruksuniversitet - Umeå universitet - Uppsala universitet